

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Priecelovej a sudcov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Štefana Šatku, v právnej veci navrhovateľa: **I., S.**, Bratislava, nar. X., zastúpeného JUDr. R. H., advokátom, N., Bratislava, proti odporcovi: **B., K.**, Bratislava, IČO: X., **o zaplatenie 23 296,24 Eur (701 822,40 Sk) a o vzájomnom návrhu odporcu vo výške 31 176,17 Eur (939 213,30 Sk,)** na dovolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Cob 4/07-285 zo dňa 3. júla 2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu **z a m i e t a.**

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie:

Prvostupňový súd rozsudkom vo veci rozhodol tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi sumu 237 390,90 Sk do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia vyplýva, že navrhovateľ podal návrh na začatie konania z titulu porušenia Zmluvy o dielo č. LN X. zo dňa 12. mája 1997. Predmetom uvedenej zmluvy je realizácia stavebných práv, súvisiacich s nadstavbou bytového domu na Sibírskej ul. č. 1, 3 a 5 v Bratislave podľa schválenej

projektovej dokumentácie a právoplatného stavebného povolenia. Zmluvné strany mali dohodnutú cenu, ktorú dodatkom č. 1 zo dňa 1. augusta 1997 a dodatkom č. 2 zo dňa 28. júla 1998 upravili na sumu celkom 31 307 117 Sk. Ďalej sa touto zmluvou dohodli na úhrade ceny diela v zálohových splátkach formou úhrady zálohových faktúr. Odporca sa však so zaplatením zálohových platieb, v zmysle čl. V zmluvy dostal do omeškania, nakoľko prijal od budúcich vlastníkov bytov jednotlivé platby, avšak tie po obdržaní faktúr navrhovateľa nezaslal na jeho účet do troch dní. Podľa čl. VIII. bod 2 zmluvy sa odporca zaviazal v prípadoch omeškania úhrady dohodnutých záloh zaplatiť navrhovateľovi sankčný poplatok vo výške 0,1 % z výšky dlžnej čiastky za každý deň omeškania.

Odporca si v konaní uplatnil vzájomný návrh voči navrhovateľovi vo výške 939 213,30 Sk z titulu oneskoreného ukončenia stavby. V uvedenej zmluve sa zmluvné strany dohodli v čl. VIII. bod 4, že navrhovateľ uhradí odporcovi sankciu 0,1 % z ceny diela za každý deň omeškania s ukončením stavby. Ďalej v čl. IV. citovanej zmluvy v znení dodatkov č. 1 a 2 sa dohodli, že navrhovateľ zrealizuje dielo v lehote do 9. novembra 1998. Nadstavba uvedených bytov, ktorá je predmetom zmluvy, bola skolaudovaná rozhodnutím č. 99/1019797-150/151-ZVŠ dňa 19. júla 1999, právoplatného dňom 17. novembra 1999. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ bol v omeškaní od 9. novembra 1998 do 17. novembra 1999, t. j. 373 dní. Preto protinávrh odporcu predstavuje jeho nárok za omeškanie s ukončením stavby, po 30 dňoch omeškania, ktorú si vyčíslil na sumu celkom 939 212,30 Sk.

Na základe zmluvy o postúpení pohľadávky navrhovateľa zo dňa 29. januára 2003 došlo k zmene v osobe zhotoviteľa dohodnutého diela ako navrhovateľa.

Preto prvostupňový súd na základe vykonaných dôkazov zistil, že navrhovateľ si voči odporcovi titulom dohodnutých úrokov z omeškania uplatnil nárok na zaplatenie faktúry č. 0997 sumu vo výške 333 301,20 Sk, z faktúry č. 0198 sumu vo výške 120 063,50 Sk z faktúry č. 0298 sumu vo výške 248 457,70 Sk, čo predstavuje sumu celkom vo výške 701 822,40 Sk, ktorú aj preukázal, a ktorú aj súd priznal. Protinávrh odporcu súd považoval za úrok z omeškania, ktorú si vyčíslil na 939 213,30 Sk, ktoré podľa súdu prvého stupňa dostatočne preukázal, a preto ich odporcovi aj priznal. Prvostupňový súd teda vyhovel aj návrhu na začatie konania navrhovateľa aj odporcom podanému protinávruhu, a teda priznal účastníkovi – odporcovi, ktorý bol vo veci úspešný v aritmeticky vyššej sume nárok

na zaplatenie sumy vo výške 237 390,90 Sk, ktorá predstavuje rozdiel medzi jeho úspešne uplatnenou vyššou sumou a úspešne uplatnenou nižšou sumou protistrany.

O trovách rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 O. s. p., a to tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Odvolačný súd na odvolanie navrhovateľa rozhodol tak, že zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 701 822,40 Sk na účet právneho zástupu navrhovateľa do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vzájomný návrh odporcu zo dňa 11. novembra 2002 zamietol a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť trovy prvostupňového konania vo výške 178 800,50 Sk a trovy odvolacieho konania vo výške 62 269,50 Sk.

Odvolačný súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa v celom rozsahu, nakoľko dospel k záveru, že nárok odporcu uplatnený vzájomným návrhom nie je dôvodný.

Mal za preukázané, že zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretej dňa 29. 01. 2003 medzi pôvodným navrhovateľom (L. s. r. o.) a aktuálnym navrhovateľom (I.) došlo k postúpeniu konkrétnej pohľadávky vo výške 701 822,40 Sk. Spolu s postúpením pohľadávky prešlo na navrhovateľa aj jej príslušenstvo a práva s ňou spojené, ktorými sú najmä práva vyplývajúce so zabezpečenia záväzkov. Na základe tejto zmluvy pôvodný navrhovateľ oznámil odporcovi postúpenie predmetnej pohľadávky a dňa 10. 02. 2003 doručil súdu návrh na zámenu účastníkov na strane navrhovateľa v zmysle uvedenej zmluvy, na základe čoho súd uznesením zo dňa 17. 02. 2005 pripustil zámenu účastníkov. V dôsledku tejto právnej skutočnosti došlo k prevodu práv a povinností tvoriacich obsah tohto vzťahu, založeného zmluvou o postúpení pohľadávky na navrhovateľa. Nemožno preto súhlasiť s tvrdením súdu prvého stupňa, že navrhovateľ sa na základe predmetnej zmluvy stal právnym nástupcom pôvodného navrhovateľa.

V spornom prípade je potrebné odlišovať prechod pohľadávky, ku ktorému dochádza napr. pri dedičstve, rozhodne však nie na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, ako tomu došlo v danom prípade.

Podľa § 524 OZ, postupník sa stal veriteľom, nadobudol pohľadávku s príslušenstvom a právami s ňou spojenými, vrátane všetkých námietok, ktoré je možné proti nej uplatniť.

V zmysle § 529 OZ, dlžník má možnosť použiť všetky námietky, ktoré mal proti pohľadávke v čase jej postúpenia, vrátane tzv. kompenzačnej, resp. vzájomnej námietky.

Odvolací súd však zhodne s názorom súdu prvého stupňa nárok uplatnený navrhovateľom považoval za oprávnený. Dôvodil to tým, že zo spisového materiálu nevyplýva žiadna taká skutočnosť, ktorou by mal odvolací súd za preukázané, že odporca oznámil navrhovateľovi započítanie svojej pohľadávky voči nemu ako postupníkovi, hoci postúpenie pohľadávky mu bolo zo strany postupcu – pôvodného navrhovateľa, riadne oznámené. Nakoľko nebola zo strany odporcu splnená podmienka stanovená zákonom, splnením, ktorej by mohol voči navrhovateľovi použiť na započítanie pohľadávku, ktorú mal voči pôvodnému navrhovateľovi, dospel odvolací súd k názoru, že nárok odporcu uplatnený vzájomným návrhom nie je oprávnený.

Námietkou litispendencie uplatnenou navrhovateľom v priebehu konania a v samotnom odvolaní i s poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa. Zo spisového materiálu navyše nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by potvrdzovala, že návrh odporcu bol podaný na Krajskom súde Trnave skôr, ako bol podaný vzájomný návrh v predmetnom konaní, v dôsledku čoho nemal odvolací súd za preukázané, že by mohli byť splnené podmienky na vznik neodstrániteľnej prekážky litispendencie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal odporca dovolanie v zákonom stanovenej lehote, v ktorom požiadal dovolací súd, aby rozhodol o zrušení rozsudku a vrátení veci na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania opiera o ust. § 238 ods. 1 O. s. p.

Svoje právo proti navrhovateľovi - firme L., s. r. o., ako zhotoviteľovi diela nadstavby bytového domu Sibírska č. 1, 3, 5 v Bratislave, si odporca uplatnil vzájomným návrhom v zmysle § 97 O. s. p. o zaplatenie 939 213,30 Sk dňa 11. 11. 2002 a až 10. 02. 2003 (č. 1. 49) oznámil navrhovateľ súdu postúpenie pohľadávky na I. L. H.. Konanie pôvodného navrhovateľa považujeme za účelové, s úmyslom získať osobný prospech a zbaviť sa zodpovednosti za škody spôsobené odporcovi.

Tvrdenie navrhovateľa, že vzájomný nárok odporcu bol uplatnený nesprávne, a že sa jedná o prekážku litispendencie a z toho dôvodu nemožno na protinávrh prihliadať, je zavádzajúce. V dôsledku rozhodnutia spoločníkov spoločnosti L., s. r. o., bratov H. dňa 27.

februára 2003 o zrušení spoločnosti formou likvidácie, bol nútený zobrať návrh o zaplatenie 10 738 341,70 Sk v celom rozsahu späť dňa 19. apríla 2004. Trvá na tom, že odporca nezapočítaval žiadnu pohľadávku voči postupníkovi v zmysle § 529 ods. 2 Obč. zák., z toho dôvodu nebol povinný započítanie oznamovať navrhovateľovi. Odporca postupoval v zmysle Občianskeho súdneho poriadku v zmysle § 97 odsek 1 O. s. p. a vzájomným návrhom si uplatnil svoje práva proti navrhovateľovi. Zo strany navrhovateľa, na základe jeho návrhu zo dňa 10. februára 2003, aby súd pripustil v súlade s § 92 O. s. p. zmenu účastníka na strane navrhovateľa, vstúpil do konania nový navrhovateľ a pôvodný L., s. r. o., z konania vystúpil. Po začatí konania došlo k prevodu práv, o ktorých sa konalo a I. svojím návrhom zo dňa 10. februára 2003 vyjadril súhlas so vstupom do konania, súd vydal uznesenie dňa 17. februára 2005. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa, nakoľko dospel k takému záveru, že nárok odporcu uplatnený vzájomným návrhom nie je dôvodný. S názorom odvolacieho súdu sa však odporca nestotožňuje, nakoľko v priebehu súdneho konania došlo len k zmene účastníka na strane navrhovateľa. Takýto záver súdu je nesprávny a nezodpovedá vykonanému dokazovaniu, predloženým dôkazom a ustanoveniam Občianskeho zákonníka.

K podanému dovolaniu sa vyjadril navrhovateľ, ktorý uviedol, že odporca nepreukázal dôvody na podanie dovolania, a preto vzhľadom na správnosť rozhodnutia napadnutého dovolaním navrhuje, aby dovolací súd dovolanie odporcu zamietol. Zároveň požiadal o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, pretože podľa § 236 ods. 1 O. s. p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon pripúšťa. Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v § 237 a § 239 O. s. p.

Prípustnosť dovolania vo veci je daná podľa ust. § 238 ods.1 O. s. p.

Podľa ust. § 242 ods. 1 O. s. p., dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Ak nejde o vady uvedené v § 237, neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolaateľ napadol výrok rozsudku, ktorým bol vzájomný návrh zo dňa 11. 11. 2002 odvolacím súdom zamietnutý.

Postúpením pohľadávky na základe zmluvy uzavretej medzi terajším veriteľom (postupcom) a treťou osobou (postupníkom) postupuje pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi novému veriteľovi. Zmluva o postúpení pohľadávky má zákonom predpísanú písomnú formu. Následky postúpenia pohľadávky sa prejavia v právnom postavení všetkých účastníkov. Postupca stráca postúpením pohľadávku s celým príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Nie je už ďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať od dlžníka plnenie. Veriteľom sa stane postupník, ktorý nadobúda pohľadávku s príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými, ako aj so všetkými námietkami, ktoré možno proti nej uplatniť (§ 524 OZ).

Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 29. 01. 2003 postupca - pôvodný navrhovateľ L., s. r. o., V. postúpil svoju pohľadávku, ktorú mal voči odporcovi na postupníka I. E. H. vo výške 701 822,40 Sk s príslušenstvom titulom sankcií podľa zmluvy o dielo č. LN X. uzavretej medzi postupcom a Bytovým družstvom Bratislava III zo dňa 12. 05. 1997. Predmetná zmluva o postúpení pohľadávky spĺňala všetky hmotnoprávne náležitosti, ktoré od nej zákon vyžaduje, preto prvostupňový súd v súlade s § 92 ods. 2, 3 O. s. p. pripustil, aby pôvodný navrhovateľ L., s. r. o., V. z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil ako nový navrhovateľ I., ktorý je aktívne legitimovaný v predmetnom spore.

Z obsahu zmluvy o postúpení pohľadávky jednoznačne vyplýva, že došlo k prevodu práv a povinností ku konkrétnej pohľadávke, jej príslušenstva, ale nedošlo k prechodu práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy o dielo. Postupník sa nestal právnym nástupcom zhotoviteľa diela, neprevzal jeho záväzky, a preto si odporca nemôže úspešne uplatňovať svoju pohľadávku protinávrom, za porušenie zmluvnej povinnosti zo zmluvy o dielo č. LN X., ktorú uzavrel s pôvodným navrhovateľom, (zhotoviteľom), t. j. L., s. r. o., V..

Podľa § 529 ods. 2 OZ, dlžník môže použiť na započítanie voči postupníkovi aj svoje na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré mal voči postupcovi v čase, keď mu bolo oznámené alebo preukázané postúpenie pohľadávky (§ 526), ak ich oznámil bez zbytočného odkladu postupníkovi. Toto právo má dlžník aj v prípade, že jeho pohľadávky v čase oznámenia alebo preukázania postúpenia neboli ešte splatné.

Odporca vo svojom dovolaní výslovne uvádza, že nezapočítaval žiadnu pohľadávku voči navrhovateľovi ako postupníkovi v zmysle citovaného ustanovenia a z toho dôvodu ani nebol povinný započítanie oznamovať. Keďže odporca započítanie neoznámil bez zbytočného odkladu, nie je splnená zákonná podmienka na uplatnenie kompenzačnej námietky. Ďalšie námietky odporcu, vzhľadom na uvedené skutočnosti, sú irelevantné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, preto podľa § 243 ods. 1 O. s. p. dovolanie odporcu zamietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. Navrhovateľ bol v dovolacom konaní úspešný, a preto mu patrí náhrada trov dovolacieho konania. Keďže navrhovateľ si nevyčísľil trovy právneho zastúpenia najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia, neboli mu preto priznané (§ 151 ods. 1, 2 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2009

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.